

Henk Plaatje
Bas Henrichs

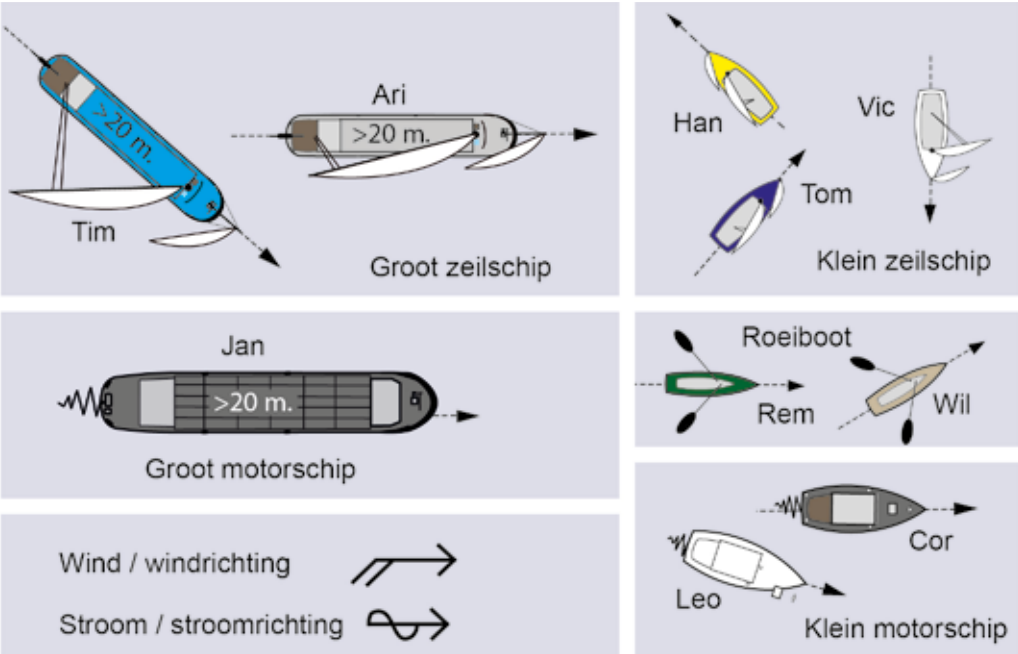
Oefenvragen voor het **Vaarbewijsexamen**

De ideale voorbereiding op het
examen **Klein Vaarbewijs 1 & 2**

HOLLANDIA

Symbolen met hun betekenis

Basisnavigatieverlichting - bovenaanzicht

Toplicht	
Heklicht	
Boordlicht bakboord	
Boordlicht stuurboord	

Basisnavigatieverlichting - zij aanzicht

Boordlichten	
Toplicht en heklicht	
Rondom schijnend licht	
Navigatielicht dat vanaf jouw kant niet te zien is	
Snel flikkerlicht	

Inhoudsopgave

Symbolen met hun betekenis

6

Vaarbewijs I

Deel A De regels op het water

11

Hoofdstuk 1 Wettelijke bepalingen

12

1.1 Scheepvaartverkeerswet (SVW)

12

1.2 Binnenvaartwet (BVW)

16

1.3 Het Wetboek van Koophandel (WvK)

18

Hoofdstuk 2 Binnenvaartpolitiereglement (BPR)

20

2.1 Definities

20

2.2 Regels voor de schipper en bemanning

24

2.3 Kentekens van schepen

25

2.4 Lichten en dagtekens

26

2.5 Geluidsseinen

38

2.6 Marifoon en radar

40

2.7 Vaarregels

41

Hoofdstuk 3 Rijnvaartpolitiereglement (RPR)

56

3.1 Rijnvaartpolitiereglement (RPR)

56

Deel B Techniek, veiligheid en milieu

59

Hoofdstuk 4 Techniek en onderhoud

60

4.1 Motoren

60

4.2 Koeling

67

4.3 Aandrijving

68

4.4 Stuurinrichtingen

71

4.5 Behandeling van de voortstuwingswerktuigen

73

Hoofdstuk 5 Veiligheid

76

5.1 Brandpreventie

76

5.2 De gasinstallatie

81

Hoofdstuk 6 Veilig varen

84

6.1 Reddingsmiddelen

84

6.2 Veiligheidsvoorzieningen

87

6.3 Handelen bij calamiteiten

88

6.4 Milieu

89

Deel C Waterwegen en meteorologie

Hoofdstuk 7 Verkeerstekens en markering

- 7.1 Verkeerstekens
- 7.2 Markering

Hoofdstuk 8 Kaarten en gidsen, waterpeil en brughogten

- 8.1 Gidsen
- 8.2 Waterkaarten
- 8.3 Waterdiepten en brughogten

Hoofdstuk 9 Het weer

- 9.1 Het algemene weerbeeld
- 9.2 Wind
- 9.3 Het weerbericht

Deel D Varen en manoeuvreren

Hoofdstuk 10 Manoeuvreren op het water

- 10.1 Schroef- en roerwerking
- 10.2 Draaicirkel
- 10.3 Aankomen en afvaren

Hoofdstuk 11 Bijzondere omstandigheden

- 11.1 Varen in nauw en ondiep vaarwater
- 11.2 Slepen en gesleept worden
- 11.3 Ankeren
- 11.4 Schutten in sluizen
- 11.5 Man overboord (MOB)
- 11.6 Beperkingen in de manoeuvreerbaarheid

91

92

92
112

120

120

121

123

128

128

128

131

133

134

134

137

138

144

144

147

148

149

152

152

Vaarbewijs II

Deel E De regels op ruime vaarwateren

Hoofdstuk 12 De wettelijke bepalingen op de ruime vaarwateren

- 12.1 Scheepvaartreglement Westerschelde (SRW)

Deel F Navigatie, GPS en meteorologie

Hoofdstuk 13 Koers- en plaatsbepaling

- 13.1 Betonning
- 13.2 Oeverlichten

Hoofdstuk 14 Kaarten en documenten

- 14.1 Kaarten
- 14.2 Kaarttekens en documenten
- 14.3 Berichten en boekwerken als informatiebron

Hoofdstuk 15 Het kompas

- 15.1 De werking van het magnetisch kompas

Hoofdstuk 16 Het getij

- 16.1 Oorzaken van het getij
- 16.2 Begrippen
- 16.3 Het berekenen van de waterhoogten op een bepaalde plaats
- 16.4 Getijstromen

Hoofdstuk 17 Wind en stroom

- 17.1 Betekenis van stroom en drift
- 17.2 Het rekening houden met de effecten van stroom en drift op de koers
- 17.3 Het corrigeren voor stroom en drift

Hoofdstuk 18 Navigatie met satellieten (GPS/Galileo)

- 18.1 Hoe werkt GPS?
- 18.2 De GPS-ontvanger als navigatieapparaat
- 18.3 Combineren van instrumenten

Hoofdstuk 19 Peilen

- 19.1 Wat is peilen?
- 19.2 De kruispeiling

Hoofdstuk 20 Meteorologie

- 20.1 Luchtdruksystemen
- 20.2 Luchtsoorten en fronten
- 20.3 Kustwinden
- 20.4 Zicht
- 20.5 Weersverwachting

Antwoorden oefenvragen

155

156

156

163

164

164

171

174

174

179

184

188

188

200

200

201

205

208

212

212

214

216

220

220

221

224

226

226

227

230

230

234

237

238

239

243

Hoofdstuk 1

Wettelijke bepalingen

Er zijn verschillende wettelijke bepalingen die het scheepvaartverkeer regelen.

1.1 Scheepvaartverkeerswet (SVW)

De Scheepvaartverkeerswet (SVW) is de basis van alle verkeersregels voor de scheepvaart. In de SVW staan algemene regels, die verder zijn uitgewerkt in de verschillende scheepvaartreglementen.

VRAGEN:

1.1-01

De Scheepvaartverkeerswet (SVW) is de basis van alle verkeersregels voor de scheepvaart.

Voor welke vaartuigen is deze wet van toepassing?

- Alleen grote vaartuigen
- Alleen grote en kleine motorvaartuigen
- Voor alle typen vaartuigen

SVW
**Scheepvaart-
verkeerswet**

1.1-02

Een schipper mag niet onder invloed zijn.

Wat is het maximaal toegestane alcoholpromillage?

- 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed
- 0,75 milligram alcohol per milliliter bloed
- 10 milligram alcohol per milliliter bloed

0,5‰
0,75‰
1,0‰

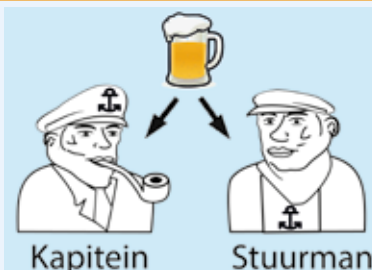

1.1-03

De schipper stuurt niet zelf; dat doet de stuurman.

Wie mag of mogen niet onder invloed zijn?

- De schipper
- De stuurman
- Zowel de stuurman als de schipper

1.1-04

Waar en met welk Vaarbewijs mag je varen op een vaarbewijsplichtig schip?

- Met het Klein Vaarbewijs I, op Waddenzee, IJsselmeer, Maas en Gelderse IJssel
- Met het Klein Vaarbewijs II, op Waddenzee, IJsselmeer, Maas en Gelderse IJssel
- Met het Klein Vaarbewijs I, op Westerschelde, Maas en Lek

1.1-05

Welke wet is de basis voor alle verkeersregels voor de scheepvaart?

- Wetboek van Koophandel (WvK)
- Binnenvaartwet (BVW)
- Scheepvaartverkeerswet (SVW)

BPR	Binnenvaartpolitiereglement
RPR	Rijnvaartpolitiereglement
SRKGT	Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen
SRW	Scheepvaartreglement Westerschelde
SRGM	Scheepvaartreglement Gemeenschappelijke Maas
SRE	Scheepvaartreglement Eemsmonding
BVA	Int. Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee

1.1-06

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op het gearceerde gebied?

- Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (BVA)
- Scheepvaartreglement Eemsmonding (SRE)

1.1-07

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op de Waddenzee?

- Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (BVA)
- Scheepvaartreglement Eemsmonding (SRE)

1.1-08

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op het IJsselmeer?

- a. Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- b. Rijnvaartpolitiereglement (RPR)
- c. Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (BVA)

1.1-09

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op het aangegeven gebied?

- a. Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- b. Scheepvaartreglement Westerschelde (SRW)
- c. Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (BVA)
- d. Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen (SRKGT)

1.1-10

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op het aangegeven gebied?

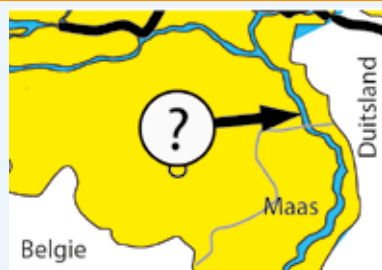
- a. Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- b. Scheepvaartreglement Westerschelde (SRW)
- c. Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen (SRKGT)
- d. Internationale Bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee (BVA)

1.1-11

Welk scheepvaartreglement is van toepassing op het aangegeven gebied?

- a. Binnenvaartpolitiereglement (BPR)
- b. Scheepvaartreglement Gemeenschappelijke Maas (SRGM)
- c. Rijnvaartpolitiereglement (RPR)
- d. Scheepvaartreglement Kanaal van Gent naar Terneuzen (SRKGT)

1.1-12

Je vaart vanaf Duitsland via het Pannerdensch Kanaal op de Gelderse IJssel richting IJsselmeer.

Welke scheepvaartreglementen zijn achtereenvolgens van toepassing op je route?

- a. RPR, BPR en RPR
- b. RPR en BPR
- c. RPR
- d. BPR

1.1-13

Je vaart vanaf Amsterdam door het Noordzeekanaal, over de Noordzee, de Waddenzee op naar Oudeschild op Texel.

Welke scheepvaartreglementen zijn achtereenvolgens van toepassing op je route?

- a. BPR, BVA en BPR
- b. BVA en BPR
- c. BPR en BVA

1.1-14

Je vaart van Gent, via het Kanaal van Gent naar Terneuzen, over de Westerschelde langs Vlissingen naar Middelburg.

Welke scheepvaartreglementen zijn achtereenvolgens van toepassing op je route?

- a. SRW, BPR en SRE
- b. BPR, RPR en SRKGT
- c. SRKGT, SRW en BPR
- d. SRKGT, SRW, BVA en BPR

1.1-15

Je vaart van Alkmaar over het Noordhollands Kanaal via Den Helder over de Waddenzee, en via de sluis van het IJsselmeer naar Enkhuizen.

Welke scheepvaartreglementen zijn achtereenvolgens van toepassing op je route?

- a. BPR, SRW en BPR
- b. BPR, RPR
- c. BPR en BVA
- d. BPR

1.1-16

Je vaart over het Kanaal van Gent naar Terneuzen naar Bruinisse.

Welke scheepvaartreglementen zijn achtereenvolgens van toepassing op je route?

- SRW, BPR en SRE
- BPR, RPR en SRKGT
- SRKGT, SRW en BPR
- SRKGT, SRW, BVA en BPR

1.2 Binnenvaartwet (BVW)

De Binnenvaartwet (BVW) bevat algemene regels over de vaarbewijsplicht voor schippers van bepaalde typen schepen. Daarnaast bevat de wet technische eisen die aan schepen worden gesteld. De regels uit de BVW en het Binnenvaartbesluit (BVB) zijn nader uitgewerkt in de Binnenvaartregeling (BVR).

VRAGEN:

1.2-01

Welke regels bevat de Binnenvaartwet (BVW)?

- Algemene regels over de vaarbewijsplicht voor schippers van bepaalde typen schepen
- De vaarregels op binnenwater
- Regels ten aanzien van de veilige vaart van schepen op binnenwateren

BVW
Binnenvaartwet

1.2-02

Vanaf welke leeftijd mag je examen doen voor het Klein Vaarbewijs?

- 18 jaar
- 20 jaar
- Er zijn hiervoor geen leeftijdseisen gesteld

1.2-03

Je wilt gaan varen op een vaartuig met een lengte van minder dan 15 meter, dat sneller kan varen dan 20 kilometer per uur.

Met welke leeftijd mag je met dit vaartuig varen?

- Vanaf 18 jaar
- Tot 75 jaar
- Er zijn hiervoor geen leeftijdseisen gesteld

1.2-04

Voor welke pleziervaartuigen is een Klein Vaarbewijs verplicht?

- Schepen die sneller kunnen varen dan 10 kilometer per uur
- Schepen die sneller kunnen varen dan 15 kilometer per uur
- Schepen die sneller kunnen varen dan 20 kilometer per uur

1.2-05

Om het Klein Vaarbewijs te verkrijgen moet je minimaal 18 jaar zijn.

Tot welke leeftijd is het Klein Vaarbewijs geldig?

- Het Klein Vaarbewijs is geldig tot je 65 jaar wordt; daarna moet je medisch goedgekeurd worden
- Het Klein Vaarbewijs is geldig tot je 70 jaar wordt; daarna moet je medisch goedgekeurd worden
- Het Klein Vaarbewijs is levenslang geldig

1.2-06

Een Groot Pleziervaarbewijs II is nodig voor een pleziervaartuig van:

- 5 meter tot 40 meter
- 25 meter tot 40 meter
- 30 meter tot 40 meter

1.2-07

Een Groot Vaarbewijs is verplicht voor een aantal typen schepen waarvoor geen lengtebepaling geldt, maar ook voor schepen van een bepaalde minimale lengte.

Wat is de minimale lengte van de schepen waarvoor eveneens een Groot Vaarbewijs nodig is?

- a. Schepen langer dan 10 meter
- b. Schepen langer dan 15 meter
- c. Schepen langer dan 20 meter

1.3 Het Wetboek van Koophandel (WvK)

Het Wetboek van Koophandel (WvK) bevat regels over het Nederlandse handelsrecht. Voor het examen is één artikel uit het WvK van belang: artikel 785.

VRAAG:

1.3-01

Het Wetboek van Koophandel (WvK) bevat regels over het Nederlandse handelsrecht.

Wat regelt deze wet in artikel 785?

- a. De verplichting van een schipper om hulp te bieden aan personen die in gevaar verkeren
- b. De vaarbewijsplicht voor schippers
- c. De eisen die gesteld worden aan examens

WvK
Wetboek van
Koophandel

Deel A

De regels op het water

Hoofdstuk 2

Binnenvaartpolitiereglement (BPR)

2.1 Definities

2.2 Regels voor de schipper en bemanning

2.3 Kentekens van schepen

2.4 Lichten en dagtekens

2.5 Geluidsseinen

2.6 Marifoon en radar

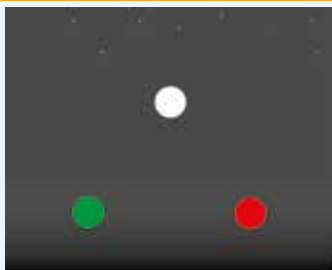
2.7 Vaarregels

2.4 Lichten en dagtekens

Om de voorrangsregels te kunnen toepassen moet je bepalen om welk type schip het gaat: bepaalde typen schepen hebben in sommige situaties voorrang op andere typen schepen. Om vanaf een grote afstand of in het donker te kunnen beslissen welk type schip het betreft, zijn schepen verplicht om optische tekens te voeren: overdag zijn dat dagtekens en 's nachts zijn dat lichten.

VRAGEN:

2.4-01

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Wat is dit?

- a. Een motorschip, stuurboordzijaanzicht
- b. Een motorschip, bakboordzijaanzicht
- c. Een motorschip, vooraanzicht

2.4-02

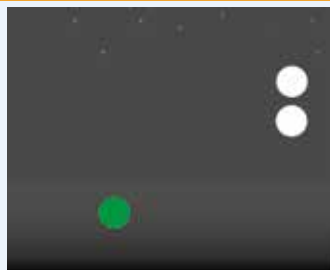

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Wat is dit?

- a. Een onmanoeuvrerbaar schip
- b. Een duwstel
- c. Een gekoppeld samenstel

2.4-03

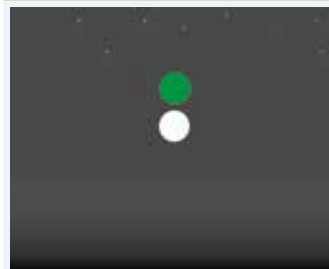

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Wat is dit?

- a. Een motorschip dat vist
- b. Een motorschip dat sleept
- c. Een passagiersschip

2.4-04

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Wat is dit?

- a. Een motorschip dat vist
- b. Een motorschip dat sleept
- c. Een niet-vrijvarende veerpont

2.4-05

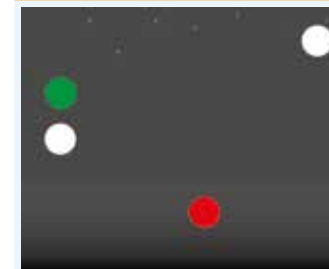

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Welk stuurboordzijaanzicht is dit?

- a. Van een beperkt manoeuvreerbaar schip
- b. Van een schip dat bezig is met de uitoefening van een loodsdienst
- c. Van een onmanoeuvrerbaar schip

2.4-06

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Welk bakboordzijaanzicht is dit?

- a. Van een schip dat bezig is met de uitoefening van een loodsdienst
- b. Van een vissersschip
- c. Van een vrijvarende pont

2.4-07

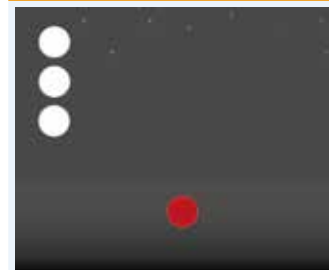

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Welk vooraanzicht is dit?

- a. Van een klein motorschip
- b. Van een vissersschip
- c. Van een klein zeilschip

2.4-08

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Welk bakboordzijaanzicht zou dit kunnen zijn?

- a. Van een motorschip dat meerdere schepen sleept (niet in kiellinie)
- b. Van een vissersschip
- c. Van een vrijvarende pont

2.4-09

's Nachts zie je een schip met de lichten zoals op de afbeelding.

Wat is dit?

- a. Een groot zeilschip
- b. Een klein zeilschip
- c. Een vrijvarende pont

2.7-05

Groot motorschip Jan en klein motorschip Ger kruisen elkaar zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat. Het kleine motorschip Ger volgt de stuurboordzijde van het vaarwater.

Wie moet uitwijken?

- Het kleine motorschip Ger omdat Jan een groot motorschip is
- Het grote motorschip Jan omdat het kleine motorschip Ger van rechts komt
- Het grote motorschip Jan omdat het kleine motorschip Ger de stuurboordzijde van het vaarwater volgt

2.7-06

Groot motorschip Jan en klein zeilschip Ger kruisen elkaar zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat. Geen van beide schepen vaart langs de stuurboordzijde van het vaarwater.

Wie moet uitwijken?

- Het kleine zeilschip Ger omdat Jan een groot motorschip is
- Het grote motorschip Jan omdat Ger een klein schip zonder motor is
- Het grote motorschip Jan omdat het kleine zeilschip Ger in het betonde vaarwater vaart

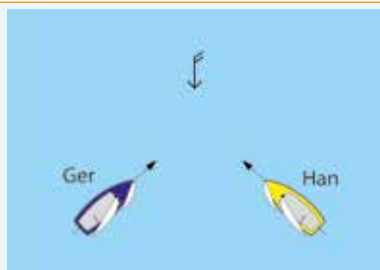

2.7-07

Twee kleine zeilboten kruisen elkaar op aandewindse koersen, zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat.

Welke bewering is juist?

- Het kleine zeilschip Ger moet voorrang verlenen omdat hij over stuurboordboeg ligt
- Het kleine zeilschip Han moet voorrang verlenen omdat hij over bakboordboeg ligt
- Beide boten moeten naar stuurboord uitwijken

2.7-08

Twee roeiboten Wil en Rem naderen elkaar op tegengestelde koersen.

Welke bewering is juist?

- Wil moet uitwijken voor Rem
- Rem moet uitwijken voor Wil
- Beide boten moeten naar stuurboord uitwijken

2.7-09

Twee roeiboten Wil en Rem kruisen elkaar zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat.

Welke bewering is juist?

- Rem moet voorrang verlenen omdat Wil van stuurboord nadert
- Wil moet voorrang verlenen omdat Rem van bakboord nadert
- Beide boten moeten naar stuurboord uitwijken

2.7-10

Klein motorschip Bob en een door spierkracht voortbewogen boot Rem naderen elkaar zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat.

Welke bewering is juist?

- Klein motorschip Bob moet voorrang verlenen aan roeiboot Rem
- De door spierkracht voortbewogen boot Rem moet voorrang verlenen
- Beide boten moeten naar stuurboord uitwijken

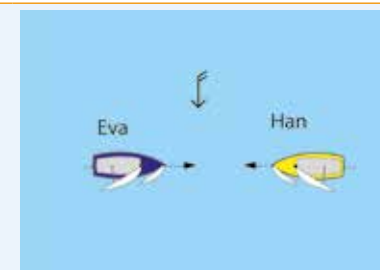

2.7-11

Twee kleine zeilschepen naderen elkaar op tegengestelde koersen.

Welke bewering is juist?

- Het kleine zeilschip Han moet voorrang verlenen omdat hij over bakboordboeg ligt
- Het kleine zeilschip Eva moet voorrang verlenen omdat hij over stuurboordboeg ligt
- Beide boten moeten naar stuurboord uitwijken

2.7-12

De koersen van twee kleine zeilschepen kruisen elkaar zodanig dat gevaar voor aanvaring bestaat.

Welke bewering is juist?

- Het kleine zeilschip Han moet voorrang verlenen omdat het kleine zeilschip Eva van rechts komt
- Het kleine zeilschip Eva moet voorrang verlenen omdat hij het lijwaartse schip is
- Het kleine zeilschip Han moet voorrang verlenen omdat hij het loefwaartse schip is

Hoofdstuk 7

Verkeerstekens en markering

Om veilig te kunnen varen zijn er verkeerstekens en betonning op en rondom het water. Met verkeerstekens en betonning wordt aangegeven wat je wel en niet mag doen op het water. Bovendien helpen ze om op het water te navigeren. Om je ook in het donker te kunnen oriënteren zijn de belangrijkste markeringen door lichten goed zichtbaar.

7.1 Verkeerstekens

Langs het water vind je allerlei verkeerstekens. Deze vertellen je wat je ter plekke mag of moet doen, of juist niet mag doen. De verkeerstekens scheppen duidelijkheid en maken daardoor het varen voor jezelf en de andere watersporters veiliger.

VRAGEN:

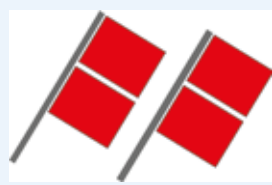
7.1-01

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Inhalen verboden
- b. Voorbijvaren verboden
- c. In-, uit- en doorvaren verboden

7.1-02

Wat is de betekenis van deze vlaggen?

- a. In-, uit- en doorvaart voor langere duur verboden
- b. De doorvaart wordt aanstands bediend
- c. Verboden hinderlijke waterbeweging te maken

7.1-03

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Buiten gebruik gestelde gedeelten van de vaarweg; vaarverbod geldend voor kleine schepen
- b. Buiten gebruik gestelde gedeelten van de vaarweg; vaarverbod niet geldend voor kleine schepen zonder motor
- c. Buiten gebruik gestelde gedeelten van de vaarweg; vaarverbod geldend voor alle schepen

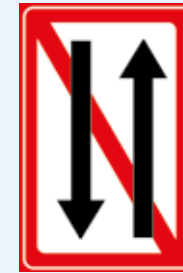
7.1-04

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Verboden voor tegenliggers
- b. Verboden in te halen
- c. Eenrichtingsverkeer

7.1-05

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Varen verboden voor alle schepen
- b. Verboden doorvaart van beide kanten
- c. Ontmoeten en voorbijlopen verboden

7.1-06

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Verboden te parkeren
- b. Verboden te ankeren en te meren
- c. Verboden auto's te ontschepen

7.1-07

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Verboden ligplaats te nemen (meren en ankeren) binnen 20 meter vanaf dit bord
- b. Verboden harder te varen dan 20 kilometer vanaf dit bord
- c. Verboden voor schepen langer dan 20 meter vanaf dit bord

7.1-08

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Verboden om te ankeren aan de kant waar dit bord geplaatst is
- b. Verboden om te ankeren tegenover de kant waar dit bord geplaatst is
- c. Verboden ankers buitenboord te voeren

7.1-09

Wat is de betekenis van dit bord?

- a. Verboden om in de neer (draaikolk) te varen
- b. Verboden om hinderlijke waterbewegingen te maken
- c. Verboden te keren